

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

наказом Директора Національного
антикорупційного бюро України

від _____ 2023 року № _____

**АНТИКОРУПЦІЙНА ПРОГРАМА
Національного антикорупційного бюро України
на 2023–2025 роки**

**I. Засади антикорупційної політики Національного
антикорупційного бюро України (далі – Національне бюро)**

Преамбула

На сучасному етапі розвитку української держави в умовах збройної агресії РФ проти України корупція є не тільки суттєвою перешкодою подальшого поступального розвитку, але й однією з найбільших внутрішніх загроз національній безпеці.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» завданням Національного бюро визначено протидію кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці.

Національне бюро, його вище керівництво та інші працівники чітко усвідомлюють суспільний запит на утвердження доброчесності як в державному, так і в приватному секторі, а також притягнення до відповідальності за скоєння корупційних злочинів високопосадовців, не зважаючи на їх посади, вплив, зв'язки та ресурси.

Не менш важливим постає підтримання належної репутації Національного бюро, адже його працівники повинні бути взірцем додержання антикорупційних норм. Дбаючи про досягнення найвищих стандартів доброчесності та відсутність «внутрішньої корупції», Національне бюро проголошує, що його службові особи у своїй діяльності керуються принципом нульової толерантності до корупції у будь-яких її проявах та вживають всіх необхідних заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції, передбачених законодавством та цією Антикорупційною програмою. Національне бюро декларує повну відмову та нетерпимість до корупції у будь-яких її формах.

Завдання Директора Національного бюро, уповноваженого підрозділу та інших працівників у запобіганні та протидії корупції в Національному бюро

Завдання Директора Національного бюро

Першочерговою і вирішальною складовою антикорупційної політики Національного бюро є воля та лідерство вищого керівництва («tone at the top»), передбачена пунктом 5 Національного стандарту ДСТУ ISO 37001:2018 (ISO 37001:2016, IDT) «Системи управління щодо протидії корупції. Вимоги та настанови щодо застосування» (далі – Стандарт). Вказана засада є рушійною силою розбудови та розвитку системи управління заходами протидії корупції у Національному бюро відповідно до кращих світових практик у сфері запобігання та протидії корупції.

Під вищим керівництвом слід розуміти не тільки Директора Національного бюро, але й Першого заступника та заступників Директора, які діють у межах компетенції та на яких, у певні проміжки часу, покладається тимчасове виконання обов'язків Директора.

За ініціативи та підтримки вищого керівництва у Національному бюро розбудовано систему управління заходами протидії корупції, яка у квітні 2019 року за результатами сертифікаційного аудиту (а у 2020 та 2021 роках – наглядових аудитів) визнана такою, що відповідає вимогам міжнародного стандарту ISO 37001:2016.

Згідно з пунктом 1 частини 1 статті 8 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» (далі – Закон) саме Директор Національного бюро несе відповідальність за діяльність Національного бюро.

З огляду на повноваження Директора Національного бюро, визначені частиною 1 статті 8 Закону, положеннями інших нормативно-правових актів, формами участі Директора Національного бюро у формуванні та реалізації антикорупційної політики Національного бюро є:

- визначення пріоритетних напрямів антикорупційної політики Національного бюро шляхом затвердження Антикорупційної програми Національного бюро;
- формування Комісії з організації внутрішнього контролю та оцінки ризиків у діяльності Національного бюро як одного з ключових суб'єктів системи антикорупційного менеджменту в Національному бюро;
- керівництво діяльністю Управління внутрішнього контролю (комплаєнс-підрозділу), який безпосередньо підпорядкований Директору;
- особиста участь у заходах із запобігання та протидії корупції у Національному бюро, у тому числі взаємодія з викривачами корупції, врегулювання конфлікту інтересів тощо;
- вжиття заходів реагування на факти, що вказують на порушення працівниками Національного бюро вимог антикорупційного законодавства, шляхом початку службових розслідувань, розгляду висновків Дисциплінарної комісії та притягнення працівників до дисциплінарної відповідальності або відмову у такому, скерування матеріалів, за наявності підстав, до інших

правоохоронних органів стосовно притягнення працівників до адміністративної або кримінальної відповідальності, вжиття заходів для усунення причин та умов, які сприяли вчиненню корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;

- безпосередня комунікація з працівниками Національного бюро з метою формування у підлеглих нульової толерантності до корупції;

- комунікація з органами державної влади та ЗМІ, публічні виступи, участь у громадських обговореннях з метою інформування суспільства щодо засад антикорупційної політики Національного бюро, а також поширення позитивного досвіду Національного бюро у цій сфері.

Завдання Уповноваженого підрозділу з питань запобігання корупції у Національному бюро.

Згідно з п.п. 5.3.2 Національного стандарту в установі створюється підрозділ, який відповідає за реалізацію антикорупційної політики – комплаєнс-підрозділ.

У Національному бюро функції уповноваженого підрозділу з питань запобігання корупції виконує Управління внутрішнього контролю, що підпорядковується безпосередньо Директору Національного бюро.

Порядок діяльності, обов'язки та повноваження Управління визначені статтею 27 Закону, Положенням про Управління внутрішнього контролю Національного бюро, затвердженим наказом Директора Національного бюро від 29 листопада 2019 року № 142 (зі змінами), Порядком організації внутрішнього контролю у Національному бюро, затвердженому наказом Національного бюро від 20.01.2020 № 9 (зі змінами) та іншими нормативно-правовими та нормативно-розпорядчими актами.

Основними завданнями Управління внутрішнього контролю визначено:

- участь у забезпеченні належного функціонування Національного бюро, оптимізацію управлінських процесів;

- участь у формуванні та реалізації загальної відомчої політики Національного бюро щодо запобігання та протидії корупції;

- аналіз, прогнозування внутрішніх та зовнішніх ризиків, своєчасне інформування про них Директора Національного бюро;

- впровадження системи управління корупційними ризиками в діяльності Національного бюро;

- своєчасне попередження, виявлення та розслідування правопорушень у діяльності працівників Національного бюро;

- виявлення причин і умов, які сприяють вчиненню правопорушень працівниками Національного бюро, та вжиття заходів щодо їх усунення.

Здійснюючи заходи з реалізації загальної відомчої політики Національного бюро щодо запобігання та протидії корупції, Управління внутрішнього контролю виконує функції, визначені у ст. 27 Закону.

Завдання інших працівників у запобіганні та протидії корупції в Національному бюро

Згідно з частиною 5 статті 10 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» на службу до Національного бюро приймаються на конкурсній, добровільній, контрактній основі громадяни України, які спроможні за своїми особистими, діловими та моральними якостями, віком, освітнім і професійним рівнем та станом здоров'я ефективно виконувати відповідні службові обов'язки.

Моральні якості на службі в правоохоронному органі набувають форми доброчесності, зміст якої розкрито у Кодексі професійної етики працівників Національного антикорупційного бюро України, затвердженому наказом Національного бюро від 01.09.2016 № 242 (зі змінами).

Частиною 2 статті 13 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» передбачено, що на працівників Національного бюро поширюються обмеження та вимоги, встановлені Законом України «Про запобігання корупції».

Однією з гарантій забезпечення нетерпимості до проявів «внутрішньої корупції», своєчасного виявлення таких фактів є положення частини 3 статті 27 Закону, згідно з якими працівник Національного бюро, якому стала відома інформація про протиправні дії чи бездіяльність іншого працівника Національного бюро, зобов'язаний негайно повідомити про це Директора Національного бюро та підрозділ внутрішнього контролю Національного бюро.

Висновки за результатами оцінки виконання антикорупційної програми за попередній період

Антикорупційною програмою Національного бюро на 2020-2022 роки, затвердженою наказом Національного бюро від 08.09.2020 № 100 (зі змінами), було передбачено виконання заходів з усунення/мінімізації 12 корупційних ризиків, 10 з яких виконано повністю, 2 – частково:

з/п	Корупційні ризики	Заходи щодо усунення корупційного ризику	Стан виконання
1	Несвоєчасне/неповне подання, неподання, повідомлення про корупційні правопорушення та правопорушення пов'язані з корупцією	Розробка та затвердження форми повідомлення про невідповідності системі заходів запобігання корупції у Національному бюро	Виконано. Управлінням внутрішнього контролю розроблено та на засіданні Комісії з організації внутрішнього контролю та оцінки ризиків у діяльності Національного бюро затверджено форму повідомлення про невідповідність процесів, що здійснюються у національному бюро, антикорупційній програмі Національного антикорупційного бюро України та стандарту ISO 37001.

			<p>Форму повідомлення розміщено на офіційному вебсайті Національного бюро за посиланням: https://nabu.gov.ua/zapobigannya-korupciyi</p>
2	<p>Витік інформації з обмеженим доступом внаслідок зниження рівня відповідальності особи у зв'язку з наступним звільненням з посади</p>	<p>Здійснення посиленого контролю з боку безпосереднього керівника за діяльністю працівників, які мають намір звільнитися, шляхом розроблення та затвердження алгоритму дій</p>	<p>Виконано.</p> <p>Керівниками структурних підрозділів Національного бюро на постійній основі здійснюється посилений контроль, у тому числі з боку безпосереднього керівника за діяльністю працівників, які мають намір звільнитися.</p> <p>Алгоритм дій розробляється у кожному окремому випадку звільнення працівника, з урахуванням особливостей, що стають передумовою звільнення працівника Національного бюро</p>
3	<p>Неправомірне використання інформації у зв'язку із недостатньою захищеністю ІТ-систем</p>	<p>Впровадження системи управління інформаційною безпекою (СУІБ), отримання сертифікації ISO 27001. Впровадження комплексних систем захисту інформації на ІТ-системи та отримання атестатів відповідності на них</p>	<p><i>Виконано частково, виконання триває.</i></p> <p>Система управління інформаційною безпекою затверджена розпорядчими документами Директора Національного бюро.</p> <p>З метою підготовки до сертифікації за вимогами серії стандартів ISO 27000 у Національному бюро виконано наступні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – прийнято політику інформаційної безпеки; – розроблено та впроваджено належну множину процедур для маркування та оброблення інформації згідно зі схемою класифікації, прийнятою Національним бюро; – забезпечено перевірку біографічних даних щодо всіх кандидатів на найм, підрядників та користувачів третьої сторони; – забезпечено захист несанкціонованому фізичному доступу, ушкодженню та вторгненню до службових приміщень Національного бюро та втручання в систему захисту інформації; – впроваджені заходи безпеки щодо виявлення, запобігання та відновлення для захисту від зловмисного коду; – встановлено антивірусний захист; – забезпечено захист інформації в мережах та захист інфраструктури; – встановлено ІР-шифратори

			<p>призначені для криптографічного захисту службової інформації;</p> <ul style="list-style-type: none"> – – налагоджено системний аналіз в реальному часі подій (тривог) безпеки, отриманих від мережевих пристроїв і додатків; – підписані меморандуми з третіми сторонами щодо доступу, оброблення, передавання або управління інформацією
4	Недосконалість процедур зберігання та поводження з матеріалами кримінального провадження на користь третіх осіб	Розробка та затвердження правил поводження з матеріалами кримінальних проваджень, умовами їх зберігання та транспортування	<p>Виконано.</p> <p>Головним підрозділом детективів розроблено проект Інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень у Національному антикорупційному бюро України, яка в подальшому затверджена наказом Директора Національного бюро від 28.07.2020 № 86.</p> <p>Вказана Інструкція визначає порядок зберігання та транспортування матеріалів кримінальних проваджень. Крім того, з метою мінімізації корупційного ризику та на виконання вказаної Інструкції працівників Головного підрозділу детективів забезпечено необхідними сховищами для зберігання матеріалів кримінальних проваджень</p>
5	Зловживання процесуальними правами під час представництва інтересів Національного бюро у суді на користь третіх осіб	Систематичний аналіз (моніторинг) судових справ, стороною у яких є Національне бюро, шляхом обмеження у довіреності повноважень щодо визнання позову, затвердження форми довіреності	<p>Виконано.</p> <p>Протягом 2020 року Національне бюро було учасником (відповідач або третя особа) у більше ніж 30 судових справах, предмет спору яких пов'язаний із проведенням детективами Національного бюро досудового розслідування у кримінальних провадженнях.</p> <p>За результатами проведеного аналізу (моніторингу) судових справ стороною у яких є Національне бюро фактів зловживання процесуальними правами не виявлено.</p> <p>Узагальнення за 2020 рік з представництва прав та законних інтересів Національного бюро в судах України затверджено наказом Директора Національного бюро від 05.01.2021 № 1.</p> <p>За 2021 рік аналіз (моніторинг) судових справ, стороною у яких є Національне бюро здійснено у січні 2022 року. Узагальнені</p>

			матеріали затверджено наказом Директора Національного бюро від 26.01.2022 № 12. Також у 2023 році Юридичним управлінням здійснено узагальнення з питань представництва прав та законних інтересів Національного бюро за 2022 рік
6	Несанкціонований доступ працівників Національного бюро до інформаційних баз даних Національного бюро та інших державних органів в інтересах третіх осіб внаслідок недосконалості процедур (систем) захисту	<p>1. Розробка Порядку обліку основних об'єктів інформаційно-аналітичної роботи в Управлінні аналітики та обробки інформації.</p> <p>2. Вдосконалення порядку роботи з інформацією, яка обробляється інформаційними та довідковими системами, реєстрами та банками даних, доступ до яких надано Національному бюро.</p> <p>3. Створення спеціалізованої інформаційної системи попередніх запитів до зовнішніх інформаційних ресурсів.</p> <p>4. Вжиття інших організаційно-правових заходів щодо вдосконалення процедур контролю за доступом працівників Національного бюро до інформаційних баз даних Національного бюро та інших державних органів</p>	<p><i>Виконано частково, виконання триває.</i></p> <p>1. Облік основних об'єктів інформаційно-аналітичної роботи в Управлінні аналітики та обробки інформації здійснюється в Системі управління кримінальними даними та інформацією.</p> <p>2. Забезпечено розробку Положення про отримання інформації з реєстрів центральної бази даних Національної служби здоров'я України згідно укладеного Протоколу взаємодії між НАБУ та НСЗУ від 01.06.2021 року.</p> <p>Крім того, наказом Директора Національного бюро від 10.09.2020 № 102 затверджено Положення про отримання від банків інформації про операції, рахунки, вклади, правочини фізичних та юридичних осіб.</p> <p>3. Розпочато II етап модернізації ІТС «Інформаційний брокер» в частині розширення спектру зовнішніх інформаційних реєстрів, доступ до яких здійснюється в єдиному інформаційному полі.</p> <p>4. З метою вдосконалення процедур контролю за доступом працівників до інформаційних джерел розробляються проекти нормативно-розпорядчих актів:</p> <p>1) про викладення у новій редакції Порядку взаємодії Управління аналітики і обробки інформації з підрозділами детективів під час здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності детективів;</p> <p>2) про внесення змін до Інструкції про участь працівників відділу детективів кримінальної лабораторії Управління аналітики та обробки інформації Національного антикорупційного бюро України у кримінальному провадженні як спеціалістів;</p>

			<p>3) про затвердження Порядку здійснення інформаційно-аналітичної роботи в Управлінні аналітики та обробки інформації;</p> <p>4) про затвердження Порядку інформаційно-пошукової роботи в Управлінні аналітики та обробки інформації;</p> <p>5) затвердження Порядку виконання запитів в рамках взаємодії Управління аналітики та обробки інформації з підрозділами детективів при проведенні інформаційно-аналітичної роботи</p>
7	<p>Незаконне заміщення, в інтересах третіх осіб, працівниками Національного антикорупційного бюро України посад осіб начальницького складу, які перебували на посадах державної служби</p>	<p>Розробка та затвердження порядку переведення окремих категорій працівників з посад державної служби на посади осіб начальницького складу</p>	<p>Виконано.</p> <p>Відділом по роботі з персоналом розроблено та забезпечено впровадження алгоритму із заміщення посад державної служби посадами осіб начальницького складу, зокрема визначено організаційні заходи, які затверджені наказом Директора Національного бюро від 12.08.2020 № 82-А «Про визначення організаційних заходів із заміщення посад Головного підрозділу детективів, Управління внутрішнього контролю, Другого підрозділу детективів особами начальницького складу».</p> <p>Крім того, розроблено та забезпечено затвердження нової редакції Переліку посад у Національному бюро, що підлягають заміщенню особами начальницького складу Національного бюро, граничних спеціальних звань за цими посадами та співвідношення між спеціальними званнями Національного бюро та військовими званнями, спеціальними званнями осіб начальницького складу, поліцейських, співробітників Служби судової охорони, класними чинами працівників прокуратури та рангами державної служби (наказ від 17.08.2020 № 94-ДСК, зі змінами).</p> <p>Також, спільно з Відділом медичного забезпечення організовано проходження медичного огляду з метою визначення придатності до проходження служби особами, посади державної служби яких підлягали заміщенню посадами осіб начальницького складу (наказ Директора Національного бюро від 09.09.2020 № 95-А «Про організацію проведення лікарської (військово-лікарської) експертизи»)</p>

8	Неповідомлення представниками замовника, які безпосередньо залучені до організації проведення закупівлі, про пов'язаність з учасником (учасниками) закупівлі	Розроблення порядку перевірки на предмет пов'язаності осіб замовника та учасника процедури закупівлі	Виконано. Управлінням внутрішнього контролю розроблено та затверджено алгоритм проведення перевірки учасників закупівель, що здійснюються Національним бюро, на предмет їх пов'язаності
9	Недостатня урегульованість процедури під час передачі дарунків, одержаних як подарунки Національному бюро	Розробка внутрішнього регламенту, з детальним описом процесу передачі дарунків, одержаних як подарунки Національному бюро	Виконано. Регламент дій працівника Національного бюро при отриманні дарунків для Національного бюро затверджено 03.12.2020 та розміщено на внутрішньому порталі Національного бюро
10	Недобросовісність суб'єктів декларування – працівників Національного бюро, при виконанні вимог фінансового контролю, що спричиняє вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією	1. Організація та проведення моніторингу способу життя працівників. 2. Проведення в період кампанії щорічного декларування роз'яснювальної роботи серед працівників Національного бюро, під час якої доводиться до відома вимоги антикорупційного законодавства, а також узагальнені відомості про виявлені порушення вимог антикорупційного законодавства у сфері фінансового контролю, вчинені працівниками Національного бюро у попередні періоди та стан притягнення винних осіб до відповідальності	Виконано. 1. Протягом 2020-2022 років Управлінням внутрішнього контролю проведено 13 моніторингових заходів способу життя працівників Національного бюро. 2. У період кампаній щорічного декларування працівниками у 2020-2021 роках Управлінням внутрішнього контролю здійснено роз'яснювальну роботу, навчання серед працівників Національного бюро, під час якої доведено до відома вимоги антикорупційного законодавства, а також узагальнені відомості про виявлені порушення вимог антикорупційного законодавства у сфері фінансового контролю, вчинені працівниками Національного бюро у попередні періоди та стан притягнення винних осіб до відповідальності

11	Відсутність належного контролю, що призводить до штучного завищення потреби у матеріальних цінностях, з метою подальшого використання їх залишку у приватних цілях	Аналіз запасів матеріальних ресурсів та інтенсивності їх використання перед формуванням потреби на них	<p>Виконано.</p> <p>Протягом 2020 року структурними підрозділами Національного бюро здійснено аналіз запасів матеріальних ресурсів та інтенсивності їх використання, у тому числі в ході проведення річної інвентаризації відповідно до наказу т.в.п. Директора Національного бюро від 22.09.2020 № 106-А «Про проведення інвентаризації у Національному антикорупційному бюро України».</p> <p>За результатами аналізу запасів матеріальних ресурсів та інтенсивності їх використання протягом 2021 року випадків завищення потреби у матеріальних цінностях, з метою подальшого використання їх залишку у приватних цілях, не виявлено. Формування потреби на закупівлю товарно-матеріальних цінностей, створення їх запасів Управлінням забезпечення фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням на 2021 та 2022 роки, а також облік та контроль за їх використанням здійснювалися на підставі затверджених лімітів відповідно до вимог наказу Національного бюро від 20.05.2020 № 53-А «Про затвердження лімітів на використання товарно-матеріальних цінностей структурними підрозділами Національного антикорупційного бюро України на 2020-2021 роки»</p>
12	Виникнення конфлікту інтересів (при розгляді звернень, проведенні службових розслідувань, при спільній роботі близьких осіб)	Аналіз стану виконання вимог визначених розпорядчими документами щодо повідомлення про конфлікт інтересів	<p>Виконано.</p> <p>Протягом 2020-2022 років Управління внутрішнього контролю опрацьовано 24 повідомлення щодо можливого конфлікту інтересів.</p> <p>За результатами аналізу стану виконання вимог, визначених розпорядчими документами, випадків неповідомлення про потенційний чи реальний конфлікт інтересів не встановлено.</p> <p>У разі виникнення потенційного конфлікту інтересів при розгляді звернень громадян (6-ть випадків) вжито заходів щодо його врегулювання шляхом доручення розгляду іншому працівнику. Стосовно одного працівника у випадку потенційного конфлікту інтересів застосовано переведення на посаду в інший відділ</p>

--	--	--	--

Можна констатувати, що заходи, передбачені Антикорупційною програмою на 2020-2022 роки, справили позитивний ефект: жодного працівника Національного бюро не притягнуто до кримінальної або адміністративної відповідальності за скоєння корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією. Одного працівника Національного бюро притягнуто до дисциплінарної відповідальності за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією – незаконне розголошення та використання в особистих інтересах інформації, отриманої з використанням службового становища. Вказаний факт виявлено підрозділом внутрішнього контролю Національного бюро. За скоєння дисциплінарного проступку працівника звільнено із займаної посади.

Мета прийняття Антикорупційної програми

Метою прийняття Антикорупційної програми Національного бюро на 2023-2025 роки (далі – Антикорупційна програма) є:

– забезпечення імплементації положень Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки, затвердженої Законом України від 20.06.2022 року № 2322-IX (далі – Антикорупційна стратегія), а також виконання заходів, передбачених Державною антикорупційною програмою на 2023-2025 роки, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220 (далі – Державна антикорупційна програма);

– забезпечення ефективності функціонування системи управління заходами протидії корупції у Національному бюро відповідно до вимог антикорупційного законодавства та Національного стандарту, подальше вдосконалення цієї системи;

– забезпечення злагодженості та системності антикорупційної діяльності самостійних структурних підрозділів Національного бюро;

– реалізація заходів з усунення або мінімізації корупційних ризиків, зменшення впливу корупціогенних факторів на діяльність Національного бюро;

– вдосконалення нормативної регламентації та оптимізації ключових управлінських процесів і процедур;

– запобігання та протидія потенційним корупційним практикам працівників Національного бюро у процесуальній сфері;

– забезпечення максимальної прозорості та підзвітності кадрової політики Національного бюро у тісній співпраці з представниками громадськості;

– посилення системи внутрішнього контролю та аудиту;

– удосконалення взаємодії з викривачами корупції;

– впровадження інноваційних форм комунікації та навчання положенням антикорупційного законодавства та міжнародних стандартів у сфері запобігання та протидії корупції.

Заходи з реалізації зазначених вище завдань докладно описані у додатках 1-2 до Антикорупційної програми.

Критерії результативності таких заходів визначені у розділі IV Антикорупційної програми.

Принципи антикорупційної політики та стратегічні пріоритети (цілі) діяльності Національного бюро, спрямовані на досягнення належного рівня виконання своїх функцій в інтересах суспільства, за рахунок налагодження ефективної системи запобігання та протидії корупції.

Антикорупційна політика Національного бюро ґрунтується на положеннях законів України «Про запобігання корупції», «Про Національне антикорупційне бюро України» (далі – Закон), «Про державну службу», вимогах Національного стандарту, рекомендаціях та кращих практиках антикорупційного менеджменту, розроблених провідними міжнародними організаціями (Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), Групою держав проти корупції (GRECO), «Трансперенсі Інтернешнл» (Transparency International) тощо, положеннях програми Організація Північноатлантичного договору (НАТО) з розбудови доброчесності, цілісності, прозорості та зниження корупційних ризиків у роботі оборонних та безпекових інституцій (Building Integrity Program (BI Program)), та спрямована на зменшення впливу корупціогенних чинників на діяльність Національного бюро, створення ефективних механізмів запобігання корупції, конфлікту інтересів, порушенню етичних стандартів поведінки та забезпечення контролю за дотриманням правил щодо доброчесності працівниками Національного бюро, формування в Національному бюро атмосфери нетерпимості до будь-яких корупційних проявів, забезпечення невідворотності відповідальності за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, забезпечення прозорості діяльності Національного бюро.

Основним документом, який визначає ключові положення антикорупційної політики Національного бюро, систему заходів запобігання та протидії корупції у Національному бюро, а також конкретні кроки для запобігання та мінімізації порушень працівниками Національного бюро і пов'язаними особами норм спеціальних нормативно-правових актів, є *Антикорупційна програма Національного бюро* (далі – Антикорупційна програма), яка розробляється на виконання статті 19 Закону України «Про запобігання корупції», з використанням положень Методології управління корупційними ризиками, а також Порядку подання антикорупційних програм, змін до них на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, затвердженими наказом Національного агентства з питань запобігання корупції від 28.12.2021 № 830/21, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17.02.2022 за № 219/37555.

Невід’ємною складовою антикорупційної політики Національного бюро є принципи та стандарти етичної поведінки працівників Національного бюро, викладені у Кодексі професійної етики працівників Національного бюро (далі – Кодекс), затвердженому наказом Директора Національного бюро від 01.09.2016 № 242 (зі змінами).

Встановлені у Кодексі принципи та стандарти спрямовані на запобігання та врегулювання можливих конфліктних ситуацій, розвитку організаційної культури, забезпечення гарантії високої якості та ефективності роботи Національного бюро, і, як наслідок, зростання рівня суспільної довіри до Національного бюро.

До принципів антикорупційної політики Національного бюро належать засади:

- доброчесності (integrity);
- прозорості (transparency);
- відкритості (openness);
- дотримання корпоративних правил (compliance).

Антикорупційна політика Національного бюро реалізується через *систему управління заходами протидії корупції у Національному бюро*, побудовану відповідно до вимог Стандарту, положень антикорупційного законодавства, VI Program та кращих практик у сфері запобігання та протидії корупції.

Ключовими елементами зазначеної системи є:

- 1) воля та лідерство вищого керівництва (пункт 5 Стандарту);
- 2) політика, що забороняє корупційні практики (підпункт 5.2 Стандарту);
- 3) підрозділ, який відповідає за реалізацію антикорупційної політики Національного бюро (комплаєнс-підрозділ) – підпункт 5.3.2 Стандарту;
- 4) оцінка корупційних ризиків (пункт 4.5 Стандарту), прозорість, відкритість та публічність цього процесу, детально описані у розділі II Антикорупційної програми;
- 5) правомірність, ефективність та цільове використання бюджетних коштів та коштів, отриманих за проєктами міжнародної технічної допомоги;
- 6) система внутрішнього контролю та внутрішній аудит (підпункти 7.5, 8.1, пункт 9 Стандарту);
- 7) цифровізація здійснення повноважень Національним бюро, прозорість діяльності;
- 8) прозора кадрова політика (підпункт 7.2.2 Стандарту);
- 9) правила врегулювання конфлікту інтересів (підпункт 7.2.2.2 Стандарту);
- 10) комунікація (інформування) та антикорупційне навчання (пункти 7.3, 7.4 Стандарту), детально описані у розділі III Антикорупційної програми та додатку № 2 до неї;
- 11) заходи запобігання порушенням пов’язаних осіб, що діють в інтересах чи від імені підприємства (пункти 8.2, 8.5, 8.6 Стандарту);

12) заохочення та захист викривачів корупції, формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень (підпункт 7.2.2.1, пункт 8.9 Стандарту);

13) заходи реагування на факти корупційних та пов'язаних з ними порушень (підпункт 8.10 Стандарту), забезпечення невідворотності юридичної відповідальності за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення;

14) вдосконалення механізмів взаємодії з інститутами громадянського суспільства – Радою громадського контролю Національного бюро, неурядовими громадськими організаціями тощо;

15) оцінювання дієвості, періодичний перегляд та вдосконалення системи (підпункти 6.2, пункти 9, 10 Стандарту).

Зміст елементів системи управління заходами протидії корупції у Національному бюро, перерахованих у пунктах 1-4, 10 переліку, розкрито в інших розділах та підрозділах цієї Антикорупційної програми, а стислий зміст елементів, передбачених пунктами 5-9, 11-15 переліку – наведено нижче.

***Правомірність, ефективність та цільове використання
бюджетних коштів та коштів, отриманих за проектами
міжнародної технічної допомоги/Система внутрішнього контролю
та внутрішній аудит***

Частиною 1 статті 24 Закону передбачено, що фінансове забезпечення Національного бюро здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України. Фінансування Національного бюро за рахунок будь-яких інших джерел забороняється, крім випадків, передбачених міжнародними договорами України або проектами міжнародної технічної допомоги.

Порядок залучення, використання та моніторингу проектів міжнародної технічної допомоги у Національному бюро затверджено наказом Національного бюро від 02.06.2021 № 72 (зі змінами).

Також з метою запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів, у Національному бюро функціонує Сектор внутрішнього аудиту, який відповідно до стандартів внутрішнього аудиту підпорядковується безпосередньо Директору Національного бюро та є складовою частиною цілісної системи внутрішнього контролю Національного бюро.

Сектор внутрішнього аудиту відповідно до критеріїв оцінки ризиків діяльності та відбору об'єктів, проводить внутрішні аудиторські дослідження в Національному бюро, у тому числі на предмет дотримання вимог міжнародного стандарту ISO 37001:2016 (Anti-bribery management systems - Requirements with guidance for use), який є основою Національного стандарту ISO 37001:2018 (ISO 37001:2016, IDT).

Антикорупційний менеджмент у Національному бюро інтегровано в систему внутрішнього контролю, яка з урахуванням досвіду попередніх періодів актуалізована у 2023 році. У зв'язку з цим, Директором затверджено нову редакцію Порядку організації системи внутрішнього контролю у

Національному антикорупційному бюро України; самостійними структурними підрозділами завершено опис внутрішнього середовища з розподілом завдань та функцій, що здійснюються Національним бюро. Крім того, підрозділи Національного бюро здійснюють перегляд та вдосконалення адміністративних регламентів, що є одним з етапів підготовки до оцінки потенційних ризиків у діяльності органу.

Цифровізація здійснення повноважень Національним бюро, прозорість діяльності

Цифровізація – це насичення фізичного простору, в якому відбувається діяльність Національного бюро, електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможлиблює інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, переведення важливих процесів в електронну площину.

Національне бюро імплементує у власну діяльність положення нормативно-правових актів з питань цифровізації, прийнятих на загальнодержавному рівні: Зasad реалізації органами виконавчої влади принципів державної політики цифрового розвитку, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30.01.2019 № 56, Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 67-р.

Основна мета цифровізації полягає у досягненні цифрової трансформації існуючих операцій та процесів діяльності Національного бюро: охоплення електронним документообігом переважної більшості його сфер, функціонування внутрішнього сховища даних, використання детективами-аналітиками надсучасного обладнання для дослідження мобільних та інших пристроїв, оприлюднення всіх локальних нормативних актів та важливої для суспільства інформації на сайті Національного бюро тощо. Зазначені напрямки успішно реалізуються в Національному бюро або перебувають на стадії впровадження.

Цифровізація є важливим засобом забезпечення прозорості у діяльності Національного бюро (у пунктах 6, 7 статті 3 Закону прозорість на рівні принципів визначено як підконтрольність і підзвітність суспільству та визначеним законом державним органам, відкритість для демократичного цивільного контролю) у тій частині, що не суперечить таємниці оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування.

Статтею 30 Закону «Забезпечення прозорості в діяльності Національного бюро» передбачено, що Національне бюро через медіа, на своєму офіційному веб-сайті та в інших формах регулярно інформує суспільство про свою діяльність. Національне бюро оприлюднює та надає інформацію на запити в порядку, передбаченому Законом України «Про доступ до публічної інформації».

Національне бюро готує та оприлюднює не пізніше 10 лютого і 10 серпня в загальнодержавних друкованих медіа та на власній офіційній

веб-сторінці в мережі Інтернет звіт про свою діяльність протягом попередніх шести місяців, поданий Президенту України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України.

Не може бути обмежено доступ до інформації щодо загального бюджету Національного бюро, його компетенції та основних напрямів діяльності, а також щодо притягнення до відповідальності за вчинення правопорушень працівників Національного бюро.

Прозора кадрова політика

Запобігання корупції у Національному бюро забезпечується особливим порядком конкурсного відбору Директора Національного бюро та конкурсними засадами відбору інших працівників Національного бюро (крім призначення на посади Першого заступника та заступників Директора Національного бюро), їх особливим правовим та соціальним захистом, належними умовами оплати праці.

Основними принципами кадрової політики Національного бюро є:

– рівні можливості: у конкурсі може брати участь кожен громадянин України, який відповідає вимогам до кандидатів на вакантну посаду в Національному бюро. Забезпечено механізм подачі документів для участі у конкурсі засобами електронної комунікації;

– відкритість та прозорість: конкурс здійснюється відкрито, з обов'язковим інформуванням громадськості, шляхом оприлюднення інформації про вакантні посади, основні вимоги до кандидатів, процедуру, етапи та строки проведення конкурсу, принципи та умови відбору кандидатів, процес проведення конкурсу та його результати, на офіційному вебсайті Національного бюро;

– об'єктивність оцінки відповідності кандидатів виконувати обов'язки за посадою, на яку вони претендують, забезпечується багатоступеневим відбором при проведенні конкурсу.

Законодавством передбачено, що стосовно переможців конкурсу на посади у Національному бюро Управлінням внутрішнього контролю проводиться спеціальна перевірка, а також перевірка, передбачена Законом України «Про очищення влади». Проте із набранням чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» № 2259-IX проведення відповідних перевірок на період діє воєнного стану призупинено. Зазначено, що організація проведення відповідних перевірок стосовно осіб, призначених у період дії воєнного стану, здійснюватиметься протягом трьох місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану. Разом з тим, підрозділ внутрішнього контролю проводить, відповідно до положень частини 5 статті 10 Закону, перевірки спроможності переможців конкурсу за своїми особистими, діловими та моральними якостями ефективно виконувати відповідні службові обов'язки, що є важливою гарантією забезпечення доброчесності при прийнятті на службу до Національного бюро.

Під час відбору кандидатів на посади до Національного бюро і надалі, під час роботи у Національному бюро, з метою попередження та виявлення корупційних та інших протиправних дій може бути проведено психофізіологічне опитування з використанням поліграфа. Порядок проведення такого опитування визначається Інструкцією з організації та проведення психофізіологічних досліджень із застосуванням поліграфа у діяльності Національного бюро, затвердженою наказом від 01.09.2020 № 99.

Гарантії оплати праці та грошового забезпечення працівників Національного бюро, визначені у ст. 23 Закону, спрямовані на забезпечення достатніх матеріальних умов для належного виконання ними службових обов'язків з урахуванням специфіки, інтенсивності та особливого характеру роботи, забезпечення добору до Національного бюро висококваліфікованих кадрів, стимулювання досягнення високих результатів у службовій діяльності та компенсацію фізичних й інтелектуальних затрат працівників.

Із початком повномасштабної агресії рф проти України правила фінансового контролю, у тому числі щодо працівників Національного бюро, зазнали суттєвих змін. Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03.03.2022 №2115-IX встановлено, що фізичні особи подають документи, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або електронній формі, протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період обов'язку подати документи. Таким чином було призупинено дію вимог ст. 45 Закону України «Про запобігання корупції» щодо обов'язкового щорічного заповнення на офіційному вебсайті Національного агентства з питань запобігання корупції декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, на весь період воєнного стану та протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану.

Не зважаючи на тимчасове зупинення електронного декларування під час дії воєнного стану, Управління внутрішнього контролю здійснюється постійний поточний моніторинг майнового стану працівників, які згідно з наказом Національного бюро від 09.08.2017 № 165-О зобов'язані подавати до цього підрозділу інформацію про суттєві зміни в майновому стані – отримання доходів, придбання майна. Управлінням з'ясовується правомірність походження коштів.

Крім того, з метою забезпечення дотримання працівниками Національного бюро вимог антикорупційного законодавства Управління внутрішнього контролю проводить щодо працівників Національного бюро перевірки на доброчесність та моніторинг способу їх життя. Результати проведення зазначених перевірок доводяться до відома особового складу (у разі негативного результату) та відображаються у звітах про діяльність Національного бюро.

Правила врегулювання конфлікту інтересів

Відповідно до п. 2 ч. 2. ст. 27 Закону Управління внутрішнього контролю уповноважене здійснювати контроль за дотриманням працівниками Національного бюро правил етичної поведінки, конфлікту інтересів, декларування майна, доходів, видатків та зобов'язань фінансового характеру.

Нормативним підґрунтям для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності працівників Національного бюро постають положення розділу V Закону України «Про запобігання корупції», Кодексу професійної етики працівників Національного бюро, Порядку здійснення контролю за дотриманням працівниками Національного бюро законодавства про конфлікт інтересів, затвердженого наказом Національного бюро від 14.06.2016 № 153.

Методологічну основу такої діяльності складають Методичні рекомендації Національного агентства з питань запобігання корупції від 21.10.2022 № 13 «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів», а також напрацювання міжнародних експертів у відповідній сфері, зокрема Настанови Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР) щодо вирішення конфлікту інтересів на державній службі, 2003 рік.

***Заходи запобігання порушенням пов'язаних осіб,
що діють в інтересах чи від імені підприємства***

Відповідно до Кодексу професійної етики працівників Національного бюро, який є невід'ємною складовою антикорупційної політики органу, вказані у ньому принципи та стандарти є бажаними для впровадження особами, які не є працівниками Національного бюро, але чия діяльність пов'язана чи може асоціюватись із діяльністю Національного бюро.

Взаємодія Національного бюро з контрагентами, учасниками процедур публічних закупівель здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі», а також наказу Директора Національного бюро від 31.10.2022 № 281 «Про затвердження Порядку ведення договірної роботи та здійснення закупівель товарів, робіт і послуг у Національному антикорупційному бюро України на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування», який містить низку антикорупційних запобіжників, зокрема:

- належне обґрунтування потреби закупівлі та необхідності включення предмета закупівлі до річного плану закупівель Національного бюро;

- чітко визначену етапність проходження службового документа, яким ініціюється закупівля, строки та коло осіб, які здійснюють відповідні контрольні повноваження (Управління забезпечення фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням; Управління внутрішнього контролю; Сектор внутрішнього аудиту; Перший заступник Директора та/або заступник Директора, відповідно до затвердженого розподілу обов'язків; Директор Національного бюро та тендерний комітет Національного бюро);

- застереження щодо того, що аналіз (моніторинг) ринку предмета закупівлі має здійснюватися виключно з використанням службових комп'ютерів та корпоративної електронної пошти Національного бюро. Під

час здійснення аналізу (моніторингу) ринку предмета закупівлі слід уникати дій та рішень, які можуть призвести до виникнення конфлікту інтересів або викликати сумніви в об'єктивності та неупередженості осіб, залучених до такої діяльності;

- повноваження Управління внутрішнього контролю щодо перевірки причетності засновників та працівників контрагента до корупційних кримінальних правопорушень, наявності потенційних загроз невиконання умов Правочину (договору);

- положення щодо використання електронної системи закупівель «ProZorro» для всіх закупівель, очікувана вартість яких перевищує або дорівнює 3000 гривень» (що значно менше вартості предмета допорогових закупівель, встановленого Законом України «Про публічні закупівлі» на рівні 200 тисяч гривень (для товарів та послуг) та 1,5 мільйона гривень (для робіт).

Правовий статус, загальні організаційні та процедурні засади діяльності уповноважених осіб – працівників Національного бюро, які відповідальні за організацію і проведення публічних закупівель, як ключових суб'єктів процедури публічних закупівель, визначено наказом Директора Національного бюро від 28.12.2021 № 183 «Про призначення уповноважених осіб Національного антикорупційного бюро України».

Заохочення та захист викривачів корупції

Відповідно до частини четвертої статті 21 Закону працівник Національного бюро, який відповідно до цього Закону повідомив про протиправні дії чи бездіяльність іншого працівника Національного бюро, не може бути звільнений з посади або бути змушений до такого звільнення, притягнутий до відповідальності чи іншим чином переслідуватися за таке повідомлення, крім випадку притягнення до відповідальності за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину. Посадовим особам Національного бюро забороняється розголошувати відомості про працівників Національного бюро, які повідомили про порушення.

Обов'язок щодо захисту таких працівників покладено на Управління внутрішнього контролю (пункт 7 частини другої статті 27 Закону).

Питання взаємодії з працівниками Національного бюро, які повідомляють про вчинення протиправних дій чи бездіяльність інших працівників Національного бюро, врегульовані розділом VIII Закону України «Про запобігання корупції» – «Захист викривачів», Положенням, затвердженим наказом Національного бюро від 02.03.2018 № 45.

Крім того, з метою реалізації вимог антикорупційного законодавства щодо захисту викривачів корупції у Національному бюро створено систему регулярних та внутрішніх каналів повідомлення про можливі факти корупційного правопорушення (телефон, електронна пошта, онлайн-форма на офіційному сайті Національного бюро), які гарантують анонімність інформування Управління внутрішнього контролю.

Робота з викривачами здійснюється відповідно до міжнародних стандартів захисту прав викривачів, зокрема Директиви Європейського Парламенту і Ради ЄС 2019/1937 від 23.10.2019, а також роз'яснень Національного агентства з питань запобігання корупції від 14.07.2020 № 7 «Щодо особливостей перевірки повідомлень про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», від 24.02.2021 № 4 «Щодо забезпечення права викривача на конфіденційність та анонімність», від 24.02.2021 № 3 «Щодо механізмів заохочення та формування культури повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції», від 18.06.2021 № 6 «Щодо забезпечення права викривача на отримання інформації», від 01.06.2022 № 8 «Щодо гарантій захисту трудових прав викривача», від 12.06.2023 № 2 «Щодо правового статусу викривача».

Заходи реагування на факти корупційних та пов'язаних з ними порушень

Відповідно до ст. 27 Закону Управління внутрішнього контролю вповноважене проводити службове розслідування стосовно працівників Національного бюро, а також здійснювати оперативно-розшукові заходи та досудове розслідування з метою попередження, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень у діяльності працівників Національного бюро.

Порядок та підстави проведення службового розслідування щодо працівників Національного бюро врегульовані Інструкцією про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного антикорупційного бюро України, затвердженої наказом Національного бюро від 23.10.2015 № 4 (зі змінами).

За результатами проведеного Управлінням внутрішнього контролю службового розслідування Дисциплінарна комісія Національного бюро, до складу якої входять представники Ради громадського контролю при Національному бюро, складає висновок про наявність чи відсутність у діях працівника Національного бюро дисциплінарного проступку та підстав для його притягнення до дисциплінарної відповідальності з визначенням рекомендованого виду дисциплінарного стягнення, який надалі розглядається Директором Національного бюро (особою, яка виконує його обов'язки) під час прийняття рішення про притягнення або непритягнення працівника до дисциплінарної відповідальності.

У разі встановлення підрозділом внутрішнього контролю Національного бюро кримінальних правопорушень, передбачених статтями 354, 364-370 Кримінального кодексу України, які були вчинені службовою особою Національного бюро (крім Директора Національного бюро, його першого заступника та заступника), такі кримінальні правопорушення розслідуються детективами зазначеного підрозділу (частина п'ята статті 216 КПК України).

Вдосконалення механізмів взаємодії з інститутами громадянського суспільства – Радою громадського контролю Національного бюро, неурядовими громадськими організаціями тощо

Згідно з пунктом 9 статті 3 Закону взаємодія з громадськими об'єднаннями належить до основних принципів діяльності Національного бюро.

Статтею 31 Закону передбачено, що з метою забезпечення прозорості та цивільного контролю за діяльністю при Національному бюро утворюється Рада громадського контролю у складі 15 осіб, яка формується на засадах відкритого та прозорого конкурсу, який проводиться шляхом рейтингового інтернет-голосування громадян, які проживають на території України.

Положення про Раду громадського контролю при Національному бюро та про порядок її формування затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16.02.2022 № 132.

Рада громадського контролю при Національному бюро:

- 1) заслуховує інформацію про діяльність, виконання планів і завдань Національного бюро;
- 2) розглядає звіти Національного бюро і затверджує свій висновок щодо них;
- 3) обирає з її членів двох представників, які входять до складу Дисциплінарної комісії Національного бюро;
- 4) має інші права, передбачені Положенням про Раду громадського контролю.

Слід відмітити, що члени Ради громадського контролю входять також до інших комісій: конкурсних комісій, Комісії з організації внутрішнього контролю та оцінки ризиків у діяльності Національного антикорупційного бюро України.

Проте Національне бюро не обмежується лише взаємодією з Радою громадського контролю, інші громадські об'єднання теж стають учасниками різноманітних проєктів Національного бюро з правової освіти населення, утвердження принципу нульової толерантності до корупції у суспільній свідомості, підвищення обізнаності щодо результатів діяльності органу.

Взаємодія з громадськістю є завданням окремого структурного підрозділу – Управління комунікацій та зовнішніх зв'язків, що діє на підставі Положення, затвердженого наказом Національного бюро від 05.06.2023 № 83. Вказане Управління створене шляхом реорганізації Управління по роботі з громадськістю та Управління зовнішніх комунікацій, з метою підвищення ефективності взаємодії з громадянами, громадськими формуваннями та іншими інститутами громадського суспільства.

Оцінювання дієвості, періодичний перегляд та вдосконалення системи

У квітні 2019 року система управління заходами протидії корупції у Національному бюро отримала сертифікат відповідності вимогам

міжнародного стандарту ISO 37001:2016 (Anti-bribery management systems - Requirements with guidance for use), який є основою Національного стандарту ISO 37001:2018 (ISO 37001:2016, IDT).

У 2020 року та 2021 роках за результатами наглядових аудитів, проведених з метою обов'язкового щорічного підтвердження відповідності системи управління заходами протидії корупції високим стандартам та кращим світовим практикам, дію сертифіката було підтверджено.

Із початком повномасштабної збройної агресії рф проти України Національне бюро було позбавлено можливості пройти щорічний зовнішній аудит системи управління заходами протидії корупції у Національному бюро на відповідність вимогам міжнародного стандарту ISO 37001:2018. Разом з цим, висновками внутрішніх аудитів у 2022 та 2023 роках підтверджено відповідність системи управління заходами протидії корупції у Національному бюро вимогам зазначеного стандарту.

Більш докладно процедури щодо моніторингу, оцінки виконання та періодичного перегляду антикорупційної програми викладені у Розділі IV Антикорупційної програми.

Принципи антикорупційної політики та побудови системи управління заходами протидії корупції у Національному бюро перебувають у системному взаємозв'язку із загальними принципами діяльності Національного бюро, стратегічними пріоритетами (цілями) діяльності Національного бюро, спрямованими на досягнення належного рівня виконання власних функцій в інтересах суспільства.

Згідно зі Стратегією розвитку Національного бюро на 2021-2023 роки, затвердженою наказом Національного бюро від 01.09.2021 № 118, місією (стратегічною ціллю) Національного бюро визначено очищення влади від корупції заради побудови та розвитку успішного суспільства й ефективної держави.

Основні принципи діяльності Національного бюро передбачені частиною 1 статті 3 Закону:

- 1) верховенство права;
- 2) повага та дотримання прав і свобод людини і громадянина;
- 3) законність;
- 4) безсторонність та справедливість;
- 5) незалежність Національного бюро та його працівників;
- 6) підконтрольність і підзвітність суспільству та визначеним законом державним органам;
- 7) відкритість для демократичного цивільного контролю;
- 8) політична нейтральність і позапартійність;
- 9) взаємодія з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями.

Доброчесність працівників Національного бюро та прозорість його процесів (з обмеженнями, встановленими з огляду на принципи таємності оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування) – засади, що

пронизують всю систему організації діяльності Національного бюро, поєднуючи принципи антикорупційної політики та принципи діяльності Національного бюро, створюючи ефективну систему, з допомогою якої орган здатен виконати покладену на нього соціальну місію.

Заходи з реалізації засад антикорупційної політики Національного бюро, а також заходи з виконання Антикорупційної стратегії та Державної програми з її реалізації, прийнятої на відповідний період.

Заходи з реалізації засад антикорупційної політики Національного бюро реалізуються у поточній діяльності Національного бюро та його структурних підрозділів: Управління внутрішнього контролю, Відділу по роботі з персоналом, Сектору внутрішнього аудиту, Управління забезпечення фінансовими ресурсами, майном та контролю за їх використанням, Управління комунікацій та зовнішніх зв'язків тощо, а також як заходи з мінімізації корупційних ризиків, викладені у додатку № 1 до цієї програми.

Заходи з виконання Антикорупційної стратегії на 2021-2025 роки та Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки, які виконує Національне бюро, передбачені в додатку № 2 до Державної антикорупційної програми.

Перелік розпорядчих документів, що регулюють питання запобігання та протидії корупції в Національному бюро:

- наказ Національного бюро від 03.02.2023 № 31-А «Про проведення оцінки корупційних ризиків у діяльності Національного антикорупційного бюро України» (зі змінами);
- наказ Національного бюро від 30.04.2020 № 54 «Про затвердження Положення про Комісію з організації внутрішнього контролю та оцінки ризиків у діяльності Національного антикорупційного бюро України»;
- наказ Національного бюро від 14.05.2020 № 58 «Про затвердження складу Комісії з організації внутрішнього контролю та оцінки ризиків у діяльності Національного антикорупційного бюро України» (зі змінами);
- Кодекс професійної етики працівників Національного бюро, затверджений наказом Національного бюро від 01.09.2016 № 242 (зі змінами);
- Порядок здійснення контролю за дотриманням працівниками Національного бюро законодавства про конфлікт інтересів, затверджений наказом Національного бюро від 01.09.2021 № 116;
- Положення про взаємодію з працівниками Національного бюро, які повідомляють про вчинення протиправних дій чи бездіяльність інших працівників Національного бюро, затверджене наказом Національного бюро від 02.03.2018 № 45;

– наказ Національного бюро від 09.08.2017 № 165-О «Про організаційне забезпечення здійснення внутрішнього контролю у Національному антикорупційному бюро України»;

– Положення про Управління внутрішнього контролю Національного бюро, затверджене наказом Національного бюро від 29.11.2019 № 142 (зі змінами);

– Інструкція про порядок проведення службового розслідування стосовно працівників Національного бюро, затверджена наказом Національного бюро від 23.10.2015 № 4 (зі змінами);

– Порядок роботи спеціальної телефонної лінії Національного бюро, затверджений наказом Національного бюро від 21.05.2021 № 67 (зі змінами);

– наказ Національного бюро від 29.09.2021 № 137 «Про покладення обов'язків із моніторингу, попереднього опрацювання та організації роботи за електронними листами, що надійшли через форми зворотного зв'язку, розміщені на веб-сайті Національного антикорупційного бюро України, та на офіційні електронні пошти Національного антикорупційного бюро України» тощо.

II. Оцінювання корупційних ризиків

Згідно з наказом Національного бюро від 03.02.2023 № 31-А, з метою підготовки до складання Антикорупційної програми Національного бюро України на 2023-2025 роки, вирішено провести оцінку корупційних ризиків у діяльності Національного бюро у форматі самооцінювання.

Здійснення оцінки корупційних ризиків доручено Комісії з організації внутрішнього контролю та оцінки ризиків у діяльності Національного антикорупційного бюро України (далі – Комісія), що діє на підставі Положення, затвердженого наказом Національного бюро від 14.05.2020 № 58. Склад Комісії затверджено наказом Національного бюро від 14.05.2020 № 58 та актуалізовано наказами Національного бюро від 27.07.2021 №101, 06.01.2023 № 6, від 04.07.2023 № 99.

Наказ про початок оцінювання корупційних ризиків опубліковано на офіційному сайті Національного бюро з оголошенням про можливість надання представниками зовнішніх заінтересованих осіб (громадськості) кандидатур до складу Комісії.

Про початок оцінювання корупційних ризиків Національним бюро повідомлено Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство).

У подальшому Комісією затверджено план оцінювання корупційних ризиків, далі – план (протокол засідання Комісії від 17.01.2023 № 1), у якому визначено етапи цієї діяльності, перелік завдань з вивчення внутрішнього та зовнішнього середовища, працівників, відповідальних за виконання завдань, індикатори виконання завдань.

При ідентифікації ризиків Комісія повинна володіти об'єктивною, повною та всебічною інформацією щодо внутрішнього та зовнішнього

середовища Національного бюро, а також про недоліки в організації внутрішніх процесів. Для цього суттєвим є врахування думки внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін, у т.ч. громадськості.

З огляду на викладене, вжито заходів стосовно залучення до оцінювання корупційних ризиків працівників центрального апарату та територіальних управлінь Національного бюро: проведено анонімне опитування внутрішніх заінтересованих сторін – 264 працівників Національного бюро.

Також до оцінювання корупційних ризиків та розробки заходів впливу на них шляхом проведення анонімного опитування залучено і зовнішніх заінтересованих сторін – розміщено посилання на анкету на офіційному сайті Національного бюро, опитування пройшли 53 особи. Крім цього, надіслано листи з посиланням на анкету-опитувальник до Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Вищого антикорупційного суду, Ради громадського контролю Національного бюро, EUACI (опитування пройшли 27 працівників цих органів, членів громадських організацій).

Висловлені під час анонімних опитувань думки респондентів щодо наявності тих чи інших корупційних ризиків враховано у процесі їх ідентифікації, окремі внесено до реєстру ризиків.

Крім того, слід зазначити, що до складу Комісії входить представник Ради громадського контролю Національного бюро (за згодою). У засіданнях Комісії також приймали участь й інші члени Ради громадського контролю, думка яких враховувалась при прийнятті рішень.

Надалі членами Комісії та уповноваженими ними службовими особами виконано заходи, передбачені планом, спрямовані на збір та аналіз інформації про внутрішнє та зовнішнє середовище Національного бюро, визначення вразливих до корупції функцій і процесів, корупційних ризиків.

Комісією використано такі джерела інформації:

- перелік завдань, функцій Національного бюро з переліком нормативно-правових актів та розпорядчих документів, що регулюють його діяльність;

- адміністративні регламенти, описи внутрішнього середовища та розподілу процесів між працівниками, блок-схеми окремих процесів, розроблені структурними підрозділами Національного бюро у межах впровадження системи внутрішнього контролю;

- перелік внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін Національного бюро;

- аналіз опитувань (анкетувань) зовнішніх та внутрішніх заінтересованих сторін;

- аналіз результатів оцінювання корупційних ризиків за попередній період, заходів впливу на них, оцінки ефективності їх виконання;

- аналіз нормативно-правових та розпорядчих документів, що регулюють діяльність Національного бюро;

- аналіз результатів аудитів, перевірок, проведених щодо Національного бюро, інших правоохоронних органів, які виконують подібні функції;

- аналіз звернень і скарг на діяльність Національного бюро, її окремих працівників;

- аналіз матеріалів дисциплінарних проваджень та службових розслідувань, судових рішень у справах про притягнення працівників Національного бюро до юридичної відповідальності за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень;

- аналітичні матеріали Національного агентства за результатами аналізу корупційних ризиків, а також аналітичні матеріали інших міжнародних, громадських інституцій з питань запобігання і протидії корупції та з інших питань, які пов'язані з діяльністю Національного бюро;

- аналіз відомостей із засобів масової інформації, соціальних мереж, інших відкритих джерел інформації про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками Національного бюро;

- службові записки усіх самостійних структурних підрозділів Національного бюро щодо можливих корупційних ризиків;

- антикорупційні програми інших правоохоронних органів тощо.

На підставі зібраних відомостей Комісією визначено вразливі до корупції функції Національного бюро (протокол засідання Комісії від 07.07.2023 № 4):

- здійснення досудового розслідування;

- проведення оперативно-розшукової діяльності;

- здійснення інформаційно-аналітичної роботи, у т.ч. надання інформаційно-аналітичної, технічної та консультативної допомоги детективам Національного бюро;

- закупівля товарів, робіт і послуг;

- фінансування Національного бюро відповідно до кошторису видатків та помісячного плану асигнувань;

- розрахунки з підзвітними особами;

- здійснення кадрового супроводження роботи конкурсних комісій;

- розроблення проєктів договорів, розпорядчих актів Директора Національного бюро з основної та адміністративно-господарської діяльності;

- здійснення контролю за дотриманням працівниками Національного бюро законодавства щодо декларування майна, доходів, видатків та зобов'язань фінансового характеру;

- ведення електронного документообігу.

При проведенні оцінювання корупційних ризиків застосовано науково обґрунтовану методологію, а саме – емпіричні й теоретичні (формально-логічні) методи:

- 1) індуктивний та дедуктивний методи;

- 2) метод структурного аналізу, у т.ч. аналіз нормативних та розпорядчих актів;

- 3) способи та методи, визначені у ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2013 «Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику (ІЕС/ISO

31010:2009, IDT)», прийнятому наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 11 грудня 2013 року № 1469, зокрема:

2⁻¹) проведення мозкового штурму членами Комісії та працівниками Управління внутрішнього контролю, що полягає у відкритому зборі й обговоренні думок та ідей заінтересованих сторін - учасників мозкового штурму;

2⁻²) метод «Делфі», що полягає у зборі думок та ідей за допомогою набору послідовних питань шляхом незалежного та анонімного висловлення думок (застосований при проведенні анонімного анкетування внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін);

2⁻³) метод «Що – якщо», що полягає у проведенні мозкового штурму з метою пошуку (моделювання) відповідей на питання «Що може відбутися, якщо ... ?», «Яким чином можна ... ?»;

2⁻⁴) аналіз сценаріїв, що полягає у моделюванні правдоподібних сценаріїв вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень;

4) індивідуальне спілкування (інтерв'ю) із зовнішніми та внутрішніми заінтересованими сторонами, у т.ч. з'ясування у бесідах неформального характеру думки окремих працівників Національного бюро (керівників відділів детективів та їх заступників) стосовно особливостей зовнішнього середовища, можливих недосконалостей в роботі органу, корупціогенних факторів та засобів їх усунення.

Отже, за результатами узагальнення отриманої інформації та пропозицій від внутрішніх і зовнішніх заінтересованих сторін Комісія здійснила ідентифікацію корупційних ризиків, які існують або можуть виникнути під час реалізації окремих функцій та процесів у Національному бюро: викладено суть корупційних ризиків та визначено їх рівні, встановлено заходи впливу на корупційні ризики.

Результати ідентифікації корупційних ризиків зазначені у реєстрі ризиків (додаток № 1), що є невід'ємною частиною Антикорупційної програми.

Для кожного заходу впливу Комісією визначено етапи його виконання, виконавців, строки (терміни) та індикатори. Належна реалізація цих заходів повинна забезпечити їх усунення або мінімізацію, подальше вдосконалення системи запобігання корупції у Національному бюро, виключення випадків вчинення працівниками корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень.

III. Навчання, заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування

З метою поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування Національне бюро через засоби масової інформації, на своєму офіційному вебсайті та в інших формах (через соціальні мережі, круглі столи, антикорупційні ігри тощо) регулярно інформує суспільство про свою

діяльність, оприлюднює та надає інформацію на запити в порядку, передбаченому Законом України «Про доступ до публічної інформації».

Відповідно до вимог ст. 26 Закону Директор Національного бюро:

– інформує Президента України, Верховну Раду України та Кабінет Міністрів України з основних питань діяльності Національного бюро та його підрозділів про виконання покладених завдань, додержання законодавства, прав і свобод осіб;

– щороку не пізніше 10 лютого та 10 серпня подає Президенту України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України письмовий звіт про діяльність Національного бюро протягом попередніх шести місяців, який містить статистичні дані про результати діяльності.

Також відповідно до ст. 20 Закону України «Про запобігання корупції» Національне бюро як спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції щороку надає Національному агентству статистичні дані про результати діяльності, звітує про виконання заходів з виконання Державної антикорупційної програми на відповідний період. Вказані відомості є складовою щорічної національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики.

Згідно з частиною сьомою статті 10 Закону працівники Національного бюро регулярно, але не рідше одного разу на два роки, проходять обов'язкове підвищення кваліфікації.

Особи, які не мають попереднього досвіду роботи в державних органах на посадах, пов'язаних з оперативно-розшуковою діяльністю, проведенням досудового розслідування, після проходження конкурсу на зайняття посади детектива, з метою формування професійних вмінь та навичок, підготовки до самостійного виконання посадових обов'язків підвищують рівень професійної компетентності шляхом проходження стажування у Національному бюро строком до одного року (ч.1 ст. 14 Закону).

Новопризначені працівники ознайомлюються з вимогами та обмеженнями, передбаченими Законом України «Про запобігання корупції».

Управління внутрішнього контролю відповідно до пункту 8 частини другої статті 27 Закону постійно здійснює консультування працівників Національного бюро щодо правил етичної поведінки, конфлікту інтересів, декларування майна, доходів, видатків та зобов'язань фінансового характеру. Щороку такі консультації нараховують кілька сотень.

Управління внутрішнього контролю організовує проведення навчань (тренінгів, семінарів) працівників Національного бюро з питань запобігання та протидії корупції.

Так, наказом Національного бюро від 01.09.2016 № 242 на Управління внутрішнього контролю покладено обов'язок здійснювати перевірку знань положень Кодексу професійної етики та контроль за їх виконанням працівниками Національного бюро. З цією метою у Національному бюро, за сприяння Консультативної місії Європейського Союзу (EUAM), підготовлено коментар до Кодексу професійної етики, пам'ятку з питань дотримання працівниками вимог антикорупційного законодавства, а також впроваджено

інтерактивний курс на знання працівниками Національного бюро Кодексу професійної етики, положень антикорупційного законодавства та вимог Стандарту, який є складовою процесу оцінювання результатів службової діяльності працівників Національного бюро та періодично актуалізується (востаннє – у листопаді 2022 року).

План заходів з навчання та поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування у Національному бюро на 2023-2025 роки, який є невід’ємною частиною цієї Антикорупційної програми, із зазначенням тем навчальних заходів, графіку та форми їх проведення, цільової аудиторії кожного навчального заходу, осіб, відповідальних за їх проведення, додається (додаток № 2).

Формами проведення навчальних заходів з питань антикорупційного законодавства є лекції, тренінги, семінари, вебінари, конференції, форуми, круглі столи, панельні дискусії, розміщення пресрелізів, інформації антикорупційного спрямування на офіційному вебсайті Національного бюро та в соціальних мережах, участь керівника Національного бюро, її посадових осіб, у тому числі керівника Управління внутрішнього контролю, у публічних заходах, організованих засобами масової інформації, громадськістю, іншими зовнішніми заінтересованими сторонами тощо.

Навчальні заходи можуть проводитися очно або онлайн.

Після затвердження Директором зміст Антикорупційної програми Національного бюро доводиться до відома всіх його працівників. Антикорупційна програма Національного бюро розміщується на офіційному вебсайті Національного бюро та перебуває у вільному доступі для всіх зацікавлених осіб.

IV. Процедури щодо моніторингу, оцінки виконання та періодичного перегляду Антикорупційної програми

Моніторинг виконання Антикорупційної програми

Моніторинг та оцінка стану виконання Антикорупційної програми покладаються на Управління внутрішнього контролю та Комісію з організації внутрішнього контролю та оцінки ризиків у діяльності Національного антикорупційного бюро України (далі – Комісія), повноваження якої визначені у Положенні про Комісію з організації внутрішнього контролю та оцінки ризиків у діяльності Національного антикорупційного бюро України, затвердженому наказом Директора Національного бюро від 30.04.2020 № 54.

Управління внутрішнього контролю щопівроку здійснює моніторинг виконання Антикорупційної програми Національного антикорупційного бюро України на 2023-2025 роки (далі – Антикорупційна програма).

Моніторинг полягає у зборі та аналізі інформації про повноту та своєчасність виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, їх актуальність та відповідність середовищу організації, з метою контролю стану управління корупційними ризиками, виявлення та усунення недоліків у положеннях Антикорупційної програми.

Під час моніторингу аналізується фактичний стан виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою: заходів впливу на корупційні ризики, навчальних заходів та заходів з поширення інформації антикорупційного спрямування.

Для здійснення моніторингу враховуються індикатори виконання заходів, визначені Антикорупційною програмою (додатком № 1).

Показником повноти виконання заходу є досягнення визначених індикаторів. Індикатор вважається досягнутим:

- у разі виконання заходів перевірконого або аналітичного характеру – з дати направлення аналітичної довідки голові Комісії;
- у разі ініціювання внесення змін до законодавства – з дати направлення пропозицій суб'єкту нормотворення;
- у разі підготовки нормативно-розпорядчого документа – з дати підписання (затвердження) Директором Національного бюро;
- пов'язаний з навчанням (консультуванням, іншими комунікаційними заходами) – з дати проведення заходу.

Показником своєчасності виконання заходу є дотримання строку, визначеного Антикорупційною програмою.

Особи, відповідальні за виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, у встановлений нею строк надають Управлінню внутрішнього контролю інформацію про стан виконання заходів, їх актуальність, а у разі невиконання або несвоєчасного виконання окремих заходів – інформують про причини, які до цього призвели.

Управління внутрішнього контролю аналізує та узагальнює отриману інформацію та готує звіт про стан виконання Антикорупційної програми.

У разі виявлення недоліків у положеннях Антикорупційної програми у звіті наводяться пропозиції щодо їх усунення та, за необхідності, проведення додаткового оцінювання корупційних ризиків, перегляду Антикорупційної програми.

Звіт про стан виконання Антикорупційної програми надається для розгляду Комісії.

Після розгляду Комісією звіт подається Директору Національного бюро з пропозиціями для прийняття рішень та розміщується на офіційному вебсайті Національного бюро. Якщо неповнота, порушення строків або неефективність вжитих заходів стали наслідком неналежного виконання завдань, покладених на відповідний структурний підрозділ (посадову особу), Комісія інформує про це Директора Національного бюро для вжиття заходів реагування.

Результати моніторингу виконання заходів впливу на корупційні ризики відображаються у реєстрі ризиків та розміщуються на офіційному вебсайті Національного бюро.

Оцінка виконання Антикорупційної програми

Управління внутрішнього контролю здійснює оцінку виконання Антикорупційної програми з метою аналізу змін, досягнутих в управлінні

корупційними ризиками, та формування пропозицій щодо подальшого удосконалення цього процесу.

Оцінка виконання Антикорупційної програми проводиться після спливу строку, на який її прийнято – в першому півріччі 2026 року.

Критеріями оцінки результативності здійснення заходів, передбачених Антикорупційною програмою є:

- повнота;
- своєчасність;
- ефективність виконання.

Оцінка виконання Антикорупційної програми здійснюється шляхом встановлення результативності та ефективності її виконання.

Для встановлення результативності виконання Антикорупційної програми:

- визначається у відсотках прогрес у досягненні індикаторів виконання кожного заходу, передбаченого Антикорупційною програмою;
- визначається загальний прогрес виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою, як середній арифметичний відсоток виконання заходів відповідної категорії;
- визначається загальний прогрес виконання Антикорупційної програми як середній арифметичний відсоток прогресу виконання кожної категорії заходів, передбачених Антикорупційною програмою.

Для встановлення ефективності виконання Антикорупційної програми визначається стан досягнення очікуваних результатів на підставі індикаторів (показників ефективності) виконання заходів.

До таких індикаторів належать:

- відсутність або зменшення у Національному бюро корупційних практик, зменшення кількості випадків вчинення працівниками корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, невиконання або неповного виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, порівняно з попереднім періодом;
- відсоток корупційних ризиків, які усунуто за результатами вжиття заходів впливу на них;
- відсоток корупційних ризиків, рівень яких знижено за результатами вжиття заходів впливу на них;
- відсоток працівників, які пройшли навчання з питань запобігання та протидії корупції та набрали високий бал за результатами перевірки їх знань;
- підвищення рівня обізнаності працівників Національного бюро та пов'язаних осіб щодо антикорупційної політики Національного бюро, положень антикорупційного законодавства, міжнародних стандартів у сфері запобігання та протидії корупції;
- відсоток опитаних зовнішніх заінтересованих сторін, які вважають, що ефективність роботи із запобігання та протидії корупції у діяльності Національного бюро підвищилась (у разі проведення опитування);

- відсоток опитаних зовнішніх заінтересованих сторін, які вважають, що діяльність організації стала більш прозорою (у разі проведення опитування);

- підвищення рівня довіри громадян до антикорупційного потенціалу Національного бюро та зміцнення його позитивного іміджу (за даними моніторингу оприлюдненої інформації у ЗМІ, проведених соціологічних та інших досліджень тощо).

Джерелами інформації для встановлення ефективності виконання Антикорупційної програми є:

- звіти про стан виконання Антикорупційної програми;
- результати опитувань (анкетувань), інтерв'ювань внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін;

- результати проведених консультацій з внутрішніми та зовнішніми заінтересованими сторонами;

- результати тестувань працівників Національного бюро на знання антикорупційного законодавства;

- повідомлення про можливі випадки корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» у діяльності Національного бюро, невиконання або неповне виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою;

- рішення про притягнення працівників Національного бюро до відповідальності за вчинення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень;

- інформація про результати проведення Національним агентством перевірок декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, поданих працівниками Національного бюро у встановленому законодавством порядку (у разі їх проведення та інформування Національного бюро про результати);

- акти планових (позапланових) перевірок організації роботи із запобігання та виявлення корупції в Національному бюро, які складено Національним агентством (у разі їх проведення);

- дослідження, у тому числі наукові, соціологічні тощо, з питань запобігання та протидії корупції в Національному бюро;

- результати громадського контролю стану виконання Національним бюро антикорупційного законодавства;

- результати проведеної громадської антикорупційної експертизи проєктів нормативно-правових та нормативно-розпорядчих актів Національного бюро, якщо така експертиза проводилась;

- відомості, наявні у засобах масової інформації.

За результатами оцінки виконання Антикорупційної програми Комісії подається звіт, який містить висновки щодо змін, досягнутих в управлінні корупційними ризиками, та пропозиції для подальшого удосконалення цієї діяльності.

Після розгляду Комісією звіт з відповідними пропозиціями подається Директору Національного бюро для розгляду.

Звіт за результатами оцінки виконання Антикорупційної програми розміщується на офіційному вебсайті Національного бюро.

Оцінка виконання Антикорупційної програми та пропозиції з удосконалення діяльності з управління корупційними ризиками враховуються при підготовці Антикорупційної програми на наступний період.

Перегляд антикорупційної програми

Антикорупційна програма переглядається у наступних випадках:

- зміни у середовищі Національного бюро (організаційній структурі, функціях та процесах) – за необхідності;
- виявлення за результатами моніторингу виконання Антикорупційної програми невідповідностей/недоліків у діяльності з управління корупційними ризиками;
- ідентифікація нових корупційних ризиків у діяльності Національного бюро;
- внесення змін до законодавства, у т.ч. антикорупційного, що регламентує діяльність Національного бюро;
- у разі затвердження нових Антикорупційної стратегії та Державної програми з її виконання або викладення їх у новій редакції, внесення суттєвих змін, що стосуються діяльності Національного бюро (протягом 30 днів з дня затвердження, викладення у новій редакції, внесення змін);
- надання пропозицій Національним агентством.

Перегляду Антикорупційної програми може передувати проведення додаткового оцінювання корупційних ризиків.

До змін до Антикорупційної програми належать:

- включення нових та/або виключення передбачених Антикорупційною програмою заходів;
- оновлення інформації, викладеної у реєстрі ризиків;
- внесення до Антикорупційної програми змін редакційного характеру, які не впливають на її зміст (перейменування структурних підрозділів Національного бюро, зміна назв посад, зміна назв нормативно-правових актів, на які містяться посилання в Антикорупційній програмі, зміна персональних даних посадової особи-виконавця заходу тощо).

У разі існування підстав для перегляду Антикорупційної програми Комісія, Керівник Управління внутрішнього контролю, керівник самостійного структурного підрозділу, який безпосередньо залучений до управлінських процесів, що містять корупційні ризики та/або визначений відповідальними за виконання заходів, передбачених Антикорупційною програмою, або будь-який інший працівник Національного бюро ініціюють внесення змін до Антикорупційної програми та готують проект відповідних змін.

Підготовлений проект змін до Антикорупційної програми подається на розгляд Комісії, а після розгляду Комісією, з її пропозиціями – Директору Національного бюро.

Зміни до Антикорупційної програми оформлюються розпорядчим документом Національного бюро того самого виду, яким затверджена

Антикорупційна програма, за винятком випадку, коли вид розпорядчого документа змінився відповідно до змін у законодавстві.

Зміни до Антикорупційної програми Національного бюро вводяться в дію з дати їх погодження Національним агентством (за обов'язковості такого погодження), про що зазначається у відповідному розпорядчому документі.

**Керівник Управління
внутрішнього контролю
Національного антикорупційного
бюро України**

Роман ОСИПЧУК